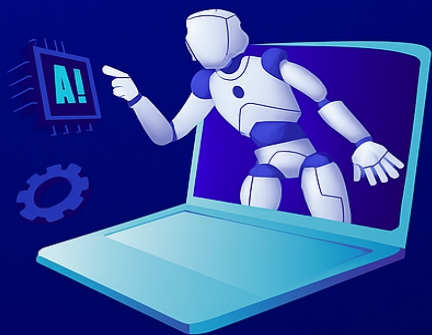

BEZPEČNOSŤ DETÍ V DIGITÁLNO PRIESTORE

Angela Almašiová, Pavel Izrael, Juraj Holdoš

BEZPEČNOSTĚ DETÍ V DIGITÁLNOM PRIESTORE

Zborník z konferencie

Podujatie sa uskutočnilo v rámci projektu APVV-23-0172 Digitálni domorodci a príležitosti a riziká online prostredia

Podujatie sa uskutočnilo v rámci projektu Multimediálna platforma prevencie vzniku látkových a nelátkových závislostí pre učiteľov a ďalšie pomáhajúce profesie v prostredí školy, Projekt Kega č. 006KU4/2023

CENTRUM
BEZPEČNÉHO
INTERNETU

NKS

Várodné koordinačné stredisko
pre riešenie problematiky násillia na deťoch

Spolufinancovaný
Európskou úniou

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

digiQ
digitálna inteligencia

BEZPEČNOSŤ DETÍ V DIGITÁLNO M PRIESTORE

Zborník z konferencie

Ružomberok 2025

BEZPEČNOSŤ DETÍ V DIGITÁLNO M PRIESTORE

Zborník z konferencie, ktorá sa konala 3. – 4. februára 2025
na Katolíckej univerzite v Ružomberku

Prvé vydanie

Vedecký výbor konferencie:

prof. PhDr. Eva Gajdošová, PhD.
PhDr. Alena Kopányiová, PhD.
prof. Mgr. Norbert Vrabec, PhD.
prof. PhDr. Miriam Niklová, PhD.
prof. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD.
doc. PaedDr. Katarína Hollá PhD.
doc. Mgr. Juraj Holdoš, PhD.
doc. PhDr. Angela Almašiová, PhD.
doc. Mgr. Pavel Izrael, PhD.

Editori:

doc. PhDr. Angela Almašiová, PhD.
doc. Mgr. Pavel Izrael, PhD.
doc. Mgr. Juraj Holdoš, PhD.

Recenzenti:

prof. PaedDr. Tomáš Jablonský, PhD.
Mgr. Zdeněk Svoboda, Ph.D

Za jazykovú stránku príspevkov zodpovedajú autori.

VERBUM–vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku
Hrabovská cesta 5512/1A, 034 01 Ružomberok

ISBN 978-80-561-1206-9

OBSAH

ÚVODNÉ SLOVO.....	8
SKÚSEŇ DETÍ Z MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT SO SEXUÁLNYMI OBSAHMI V ONLINE PRIESTORE	
Angela Almašiová, Juraj Holdoš, Pavel Izrael, Lenka Horváthová, Patrícia Javorková	10
VYBRANÉ RIZIKOVÉ SPRÁVANIE DOSPIEVAJÚCICH Z MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT	
Juraj Holdoš, Angela Almašiová, Pavel Izrael	24
REGULÁCIA SMARTFÓNOV NA SLOVENSKÝCH ŠKOLÁCH - KAM SME SA POSUNULI ZA ROK?	
Michal Božík, Annamária Brijáková, Jaroslav Vacek	35
SMAJLÍK – VIAC NEŽ LEN EMOŽI	
Mário Dulovics	48
PRVKY RIZIKOVÉHO SPRÁVANIA ŽIAKOV Z RÓMSKYCH MARGINALIZOVANÝCH KOMUNÍT NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH	
Hedviga Hafičová, Tatiana Dubayová	58
NÁSTRAHY DIGITÁLNEHO KONTAKTOVANIA SA NEZNÁMYCH S DEŤMI	
Katarína Hollá.....	67
KYBERŠIKANOVANIE POD LUPOU: KTORÁ PREVENCIA FUNGUJE?	
Magdaléna Hovanová, Antónia Sabolová Fabianová	79
EXCESÍVNE POUŽÍVANIE INTERNETU ŽIAKOV V KONTEXTE SEBAKONTROLY	
Zuzana Hrabovská	90
ÚROVEŇ INFORMAČNEJ A DÁTOVEJ GRAMOTNOSTI BUDÚCICH UČITEĽOV: ANALÝZA KOMPONENTU TVORBA DIGITÁLNEHO OBSAHU	
Natália Hrkotáčová	99
ZÁVISLOSTI A FÓBIE V ÉRE DIGITALIZÁCIE	
Mária Hrobková.....	115

KOGNITIVNÍ WELL-BEING V PROSTŘEDÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

Barbora Chlupová 125

PRÁVNÍ A ETICKÉ VÝZVY VYUŽITÍ GENERATIVNÍ UMĚLÉ INTELIGENCE VE VZDĚLÁVÁNÍ

Eva Janouchová 134

KYBERŠIKANOVANIE A PREVENTÍVNE AKTIVITY V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ

Dana Kovalčíková..... 144

FAKE NEWS AKO FENOMÉN DNEŠNÉHO SVETA: EFEKTÍVNE SPÔSOBY PREVENECIE

Michaela Kovalčíková 157

GENERÁCIA Z V MENIACOM SA SVETE: REZILIENCIA A COPING

Petra Lajčiaková, Michaela Marčeková 169

PSYCHOSOCIÁLNE ŤAŽKOSTI DOSPIEVAJÚCICH V SÚVISLOSTI S POUŽÍVANÍM INFORMAČNO-KOMUNIKAČNÝCH TECHNOLOGIÍ

Ivana Magáčová Žilková, Michal Magáč..... 183

NEFORMÁLNE VZDELÁVANIE V OBLASTI MEDIÁLNEJ GRAMOTNOSTI

Katarína Matusková 197

INTERNETOVÉ HROZBY A MEDIÁLNA GRAMOTNOSŤ - AKTUÁLNE PROBLÉMY

Miriám Niklová..... 209

VIERA V KONŠPIRAČNÉ TEÓRIE U ADOLESCENTOV

Laura Pavlovská, Juraj Holdoš..... 218

INTERNETOVÉ HROZBY A MEDIÁLNA GRAMOTNOSŤ - AKTUÁLNE PROBLÉMY

INTERNET THREATS AND MEDIA LITERACY - CURRENT ISSUES

Miriam Niklová¹

¹ Katedra pedagogiky a andragogiky, Pedagogická fakulta UMB, Banská Bystrica

ABSTRAKT

Predkladaná štúdia reaguje na aktuálne internetové ohrozenia akými sú napr. deep fake, konšpirácie, dezinformácie, kyberšikanovanie, cyberstalking, flaming a pod. V súčasnej informačnej spoločnosti, ktorá je presýtená množstvom informácií je relevantná požiadavka kriticky hodnotiť a selektovať informácie. Jednou z kľúčových kompetencií dôležitých pre život v 21. storočí je mediálna gramotnosť. V súčasnosti klesá úroveň mediálnej gramotnosti a inklinácia k zdieľaniu nepravdivých informácií, preto považujeme za dôležité venovať osobitnú pozornosť jej rozvíjaniu v oblasti formálneho i neformálneho vzdelávania. V súčasnosti sa akcentuje ďalšie vzdelávanie učiteľov a skvalitnenie ich prípravy v oblasti mediálnej gramotnosti a celkovo v rozvíjaní kompetencií v oblasti využívania informačno-komunikačných technológií v edukácii. V tomto smere je nevyhnutné nielen dokázať pracovať s počítačom a používať internet, ale aj schopnosť kriticky myslieť, orientovať sa v online prostredí, správne komunikovať a efektívne vyhľadávať informácie. Mediálna gramotnosť je dôležitá v dnešnej digitálnej dobe, kde sú digitálne technológie súčasťou každodenného života a práce.

Kľúčové slová: mediálna gramotnosť; kritické myslenie; technológie; sociálne siete; internet; konšpirácie; fake news.

ABSTRACT

The presented study responds to current Internet threats such as deep fakes, conspiracies, disinformation, cyberbullying, cyberstalking, flaming, etc. In the current information society, which is saturated with a lot of information, there is a relevant requirement to critically evaluate and select information. One of the key competencies important for life in the 21st century is media literacy. Currently, the level of media literacy and the inclination to share false information are decreasing, therefore we consider it important to pay special

attention to its development in the field of formal and informal education. Many authors point to the need for further education of teachers and improvement of their training in the field of media literacy and overall in the development of competencies in the field of using information and communication technologies in education. In this regard, it is necessary not only to be able to work with a computer and use the Internet, but also to have the ability to think critically, navigate the online environment, communicate correctly and search for information effectively. Media literacy is important in today's digital age, where digital technologies are part of everyday life and work.

Keywords: media literacy; critical thinking; technology; social media; internet; conspiracies; fake news.

Grantová podpora

VEGA č. 1/0523/23 Mediálna gramotnosť ako prostriedok eliminácie vplyvu fake news v teórii a praxi občianskeho vzdelávania dospelých.

ÚVOD

Rozvoj informačno-komunikačných technológií, internetu, ako aj nárast ich aktívneho využívania prináša potenciálne riziká a výzvy, ktorým musia čeliť deti, mládež, ale aj dospelí. Z výsledkov monitoringu sociálnych sietí na Slovensku za rok 2023 a 2024 vyplýva, že Facebook zostáva na Slovensku dlhodobo najpoužívanejšou platformou, potom je YouTube, Instagram a predovšetkým TikTok. Platforma TikTok čoraz viac určuje trendy v online prostredí.

Sociálne siete umožňujú používateľom komunikovať medzi sebou pomocou komentárov, označovaním iných osôb, záujmov či miest a zdieľaním obsahu. Na sociálnych sieťach existujú komunitné skupiny a stránky, kde ľudia s rovnakými záujmami môžu diskutovať, zdieľať informácie a vytvárať vzťahy. Kritici sociálnych sietí poukazujú na tzv. „informačné bubliny“, tie nás uzatvárajú do vákuu a utvrdzujú v našich názoroch (Cox, 2023). Existencia internetových algoritmov navyše prispieva k uzatváraniu sa jedincov či skupín do sociálnych bublín. Algoritmus rozhoduje, aké informácie konkrétny užívateľ uvidí, čo platí najmä pre sociálne siete (Nebezpečne v sieti, 2021). Vplyvom hypersaturácie rôznych informácií zo strany sociálnych médií nie sme schopní adekvátne a flexibilne filtrovať a identifikovať ich zdroje. V tomto kontexte vnímame ako relevantné rozvíjanie mediálnej gramotnosti a kritického myslenia u detí, mládeže, ale aj dospelých. Schopnosť rozlišovať medzi relevantnými a zavádzajúcimi informáciami je v tomto smere mimoriadne dôležitá. Podľa Belovičovej a kol. (2024) sú dezinformácie úmyselne vytvorené, nepravdivé správy, ktoré sa šíria ďalej a ich cieľom je zavádzať a manipulovať. Hlavné témy

dezinformácií sú väčšinou závislé od spoločenského kontextu, predovšetkým sa teda týkajú toho, čo aktuálne rezonuje v spoločnosti. Ide najmä o dva typy dezinformácií a to – hoaxy a konšpiračné teórie. Hoax je prostredníctvom internetu šírená správa, ktorá napriek svojej nezmyselnosti vyzýva, aby bola preposielaná ďalším používateľom (Nebezpečne v sieti, 2021). Hlavným cieľom hoaxov je dosiahnuť viralitu. Hoaxy môžu byť veľmi jednoduché, majú šokovať, vyvolať obavy alebo sľubujú výhody a odmeny za lajky a komentáre. Tieto sú pomerne ľahko odhaliteľné (napr. falošné citáty, nepravdivé správy o úmrtiach celebrit). Hoaxy môžu byť aj komplexnejšie a ťažšie odhaliteľné (Belovičová a kol., 2024). Ako uvádza K. Hollá (2024) dezinformácie, nekritické preberanie informácií, nedostatočná schopnosť odhaliť online útoky, manipulácia v digitálnych obsahoch a komunikačných platformách ovplyvňujú behaviorálnu funkciu a teda spôsoby prežívania, správania a konania.

Na stránke Digiq.sk je akcentované, že v dnešnom digitálnom svete, je koncept mediálnej a informačnej gramotnosti symbolom kritického myslenia, ktoré je nevyhnutným pilierom zodpovedného digitálneho občianstva. Často sa označuje rôznymi názvami – digitálna mediálna gramotnosť, informačná gramotnosť alebo internetová gramotnosť – a zahŕňa schopnosť nielen konzumovať médiá a informácie, ale aj zmysluplne a zodpovedne s nimi pracovať.

Digitálna gramotnosť sa podľa Graberovej (2019) týka schopnosti efektívneho a zodpovedného používania digitálnych technológií. Zahŕňa nielen technické zručnosti, ako je aj práca s počítačom, používanie internetu, ale aj schopnosť kriticky myslieť, orientovať sa v online prostredí, správne komunikovať a efektívne vyhľadávať informácie.

Mediálna a informačná gramotnosť zahŕňa široké spektrum schopností, ktoré sú nevyhnutné na orientáciu v zložitých kontextoch digitálneho veku. Zahŕňa informačnú gramotnosť, ktorá sa zameriava na schopnosť efektívne vyhľadávať, vyhodnocovať a používať informácie; mediálnu gramotnosť, ktorá spočíva v porozumení mediálnym správam a ich vplyvu na spoločnosť; a digitálnu gramotnosť, ktorá sa týka zručností pri používaní digitálnych nástrojov a technológií (<https://digiq.sk/medialna-a-informacna-gramotnost/>). Pod digitálnou gramotnosťou Izrael a kol. (2020) zahŕňajú súhrn kompetencií, ktoré sú spojené s používaním digitálnych zariadení ako je mobilný telefón, počítač a najmä internet. Významnú úlohu zohrávajú rozvinuté digitálne kompetencie hlavne pri predchádzaní alebo zvládaní rizikových javov.

A. Cox (2023) upozorňuje na zamieňanie oboch pojmov. Mediálna gramotnosť sa zameriava na schopnosť porozumieť a interpretovať médiá (tlač, rozhlas, televíziu a internet), zahŕňuje schopnosť rozpoznať rôzne typy médií a porozumieť ich funkciám a cieľom, schopnosť kriticky hodnotiť informácie a zdroje a rozpoznať

mediálne vlastníctvo a záujmy. Informačná gramotnosť sa rozumiem ako schopnosť vyhľadávať, hodnotiť a používať informácie. Obe gramotnosti sú kľúčové pri identifikácii nepravdivých informácií, ktoré sa dnes šíria oveľa jednoduchšie, s veľkým spoločenským dopadom. Ako si správne vyberať z množstva informácií, ako ich kriticky hodnotiť a ako mať pod kontrolou svoje informačné správanie, je obsiahnutá v koncepte mediálnej gramotnosti, resp. v zahraničí je viac zaužívaným pojmom mediálna a informačná gramotnosť - Media and Information Literacy (Blažeková, 2023).

Mediálna gramotnosť predstavuje súbor zručností, ktoré ľuďom umožňujú efektívne a bezpečne využívanie médií. Je to schopnosť najmä vyhľadávať, prijímať, analyzovať, kriticky hodnotiť, ale i vytvárať rôzne mediálne príspevky (Nebezpečne v sieti, 2021). I. Emmerová (2024) mediálnu gramotnosť vysvetľuje ako súbor poznatkov, vedomostí a zručností potrebných na orientáciu v spoločnostiach, ktoré majú bohato rozvinuté mediálne systémy. Je tvorená poznatkami potrebnými na získanie kritického odstupu od médií a zručnosťami dovoľujúcimi a uľahčujúcimi tento kritický odstup a maximálnu kontrolu vlastného užívania médií. Ako uvádza M. Beran Sladkayová (2024) neexistuje jednotná definícia mediálnej gramotnosti, pričom odborníci sa zhodujú na tom, že mediálna gramotnosť predstavuje vedomosti a zručnosti potrebné pre prácu s informačnými zdrojmi, na vyhľadávanie a analýzu informácií, ich kritické zhodnotenie. V tomto smere je relevantné uplatňovať kritické myslenie. N. Bodoríková, G. Petrová a A. Tirpáková (2023) identifikovali niekoľko spoločných črt kriticky mysliaceho človeka:

- Efektívna komunikácia pri riešení problémov;
- Otvorenosť myslenia (napr. zvažovanie alternatívnych vysvetlení);
- Používanie abstraktného myslenia a vedeckých postupov;
- Senzitivita (napr. produkcia dôležitých otázok);
- Akceptácia len overených faktov;
- Prevencia chýb sociálneho vnímania (napr. predsudky);
- Samostatnosť v rozhodovaní a nezávislosť od iných;
- Závislosť uvedených vlastností od genetickej výbavy organizmu (vlôh) a ich primeraného rozvíjania.

Kriticky mysliaci človek totiž neskúma len myslenie iných a informácie z okolitého sveta. Rovnako systematicky a pozorne skúma vlastné pohnútky, myšlienkové pochody a vznik vlastných názorov a rozhodnutí. A na základe tohto pozorovania potom upravuje svoju komunikáciu tak, aby bola jasnejšia a zrozumiteľnejšia (Nebezpečne v sieti, 2021). Vzhľadom na skutočnosť, že na internete môže každý niečo uverejniť, akcent sa kladie na kritické myslenie, resp. schopnosť odlišiť, ktoré informácie sú pravdivé a ktoré nie (Gregussová a Drobný, 2013).

Dulovics (2022) uvádza, že komplexným fenoménom kybernetickej bezpečnosti je aj tvorba hesla, rozvážnosť pri zdieľaní svojich vlastných videí či fotografií, ale aj

ochrana súkromia, kritické myslenie a tak bezhlavo neveriť všetkému, čo sa v online priestore nachádza.

METODOLÓGIA

Cieľom výskumu bolo zistiť a analyzovať aké výskumy sa na riešenie problematiku realizovali. Cieľ výskumu bol orientovaný na mediálnu gramotnosť a dospelých. Predmetom obsahovej analýzy boli (vedecké i odborné) štúdie, ktoré boli publikované v slovenskom jazyku. Výskumný súbor bol vybraný na základe priradenia kľúčových slov. Išlo o nasledujúce kľúčové slová: mediálna gramotnosť, dospelí. Výber výskumného súboru bol zúžený na obdobie rokov 2019 – 2024. Analyzované články sa vyznačovali jasnými kritériami zaradenia v rámci výskumného postupu. Výber objektu výskumu, t. j. vedeckých článkov, sa uskutočnil pomocou vyhľadávačov vedeckých textov, a to Google Scholar. Dôvodom je skutočnosť uvedená databáza indexuje najväčší počet online časopisov.

Na základe postupu výberu textov v rámci systematickej analýzy diskurzu bolo identifikovaných celkovo 480 vedeckých článkov obsahujúcich uvedené kľúčové slová. Konkrétny počet textov, ktoré boli zahrnuté do analýz, t. j. ktoré spĺňali kritériá uvedené pre štúdie či monografie publikované v slovenskom jazyku a v digitálnej verzii. Každý článok, ktorý spĺňal kritériá vyhľadávania, bol analyzovaný z hľadiska výberu metód, techník a výskumných nástrojov pre výskumné premenné. Do kritérií výberu textov boli zahrnuté kvantitatívne aj kvalitatívne stratégie.

Tabuľka 1 Prehľad analyzovaných štúdií

Rok	Autori štúdie	Názov štúdie
2022	Jozef Lukáč	Digitálna gramotnosť ako ju (ne)poznáme
2022	Lukáš Pieš	Inštitucionálna báza vedy a výskumu v oblasti mediálnej gramotnosti
2024	Karin Belovičová, Zuzana Scott, Jarmila Zsírosová a kol.	Dezinformácie z pohľadu mladých ľudí a mediálnej výchovy
2020	Gabriela Petrová, Alžbeta Žitňanská, Marianna Müller de Morais, Nina Kellerová	Changes in adult learning in the digital age Premeny vzdelávania dospelých v digitálnom veku
2023	Peter Poláček	Identifikácia a boj proti dezinformáciám a falošným správam
2020	Jakub Fázik	Informačná gramotnosť generácie Z

VÝSLEDKY

Podrobný prehľad vybraných skúmaných štúdiách vrátane autorov, roku realizácie výskumu, počtu respondentov, opisu použitého výskumného nástroja a výsledkov štúdie je uvedený v tabuľke číslo 2.

Rok	Autori	Výskumné nástroje	Výsledky
2022	Jozef Lukáč	Prehľadová štúdia	Výsledky digitálnej gramotnosti v spojení s vekom – s pribúdajúcim vekom klesá úroveň digitálnej gramotnosti
2022	Lukáš Pieš	Prehľadová štúdia	Inštitúcie a organizácie sa v rámci informačnej a mediálnej gramotnosti v aktuálnych výskumoch zameriavajú hlavne na problematiku kritického myslenia – to najmä výskytu hoaxov a dezinformácií v sociálnych médiách.
2024	Karin Belovičová, Zuzana Scott, Jarmila Zsírosová a kol.	Kvalitatívny a kvantitatívny výskum - fokusové skupiny, online mapovanie (dotazníkom)	Mladí ľudia sú si vedomí výskytu nepravdivých informácií v online priestore. Majú povedomie o možných nástrahách digitálneho prostredia, avšak nevenujú pozornosť overovaniu informácií a nemajú dostatočné vedomosti a zručnosti , ako odlišiť pravdivé informácie od tých nepravdivých.
2020	Gabriela Petrová, Alžbeta Žitňanská, Marianna Müller de Moraes, Nina Kellerová	Kvantitatívny výskum - dotazník	Veľkej časti obyvateľstva EÚ však stále chýbajú základné digitálne zručnosti , aj keď väčšina pracovných miest si vyžaduje takéto zručnosti. Digitálne zručnosti sú dôležitou súčasťou digitálnej spoločnosti.

Rok	Autori	Výskumné nástroje	Výsledky
2023	Peter Poláček	Teoretická štúdia	Problematika falošných správ a dezinformácií a klasifikuje druhy falošných správ a dezinformácií na základe dvoch premenných: motivácie ich tvorcov a zámeru klamať. Zároveň navrhuje riešenia a možnosti boja proti falošným správam a dezinformáciám.
2020	Jakub Fázik	Kvalitatívny výskum – analýza produktov (kresba, písomný prejav), rozhovor	Študenti posudzujú pravdivosť informácie troma skupinami kritérií. Prvou skupinou sú kritériá týkajúce sa informačného zdroja, druhou sú kritériá hodnotenia informácií, poslednou je okruh subjektívnych kritérií.

Zaujímavým výsledkom kvalitatívneho výskumného šetrenia u adolescentov, ktorý zisťoval, ako sú mladí ľudia schopní definovať a rozlišovať medzi rôznymi pojmami spojenými so zavádzajúcim obsahom je skutočnosť, že mladí ľudia nedokážu pojmy hoax, dezinformácia, konšpiračná teória a propaganda dostatočne presne definovať a rozlíšiť. Rovnako ako respondenti zo Slovenska, tak aj z Českej republiky mali problémy s ich rozlišovaním, často ich zamieňali alebo ich považovali za synonymá. Respondenti v oboch krajinách získavajú informácie predovšetkým z internetu a sociálnych sietí, ako sú Instagram, TikTok, YouTube a Wikipédia. Oblíbeným nástrojom na vyhľadávanie informácií je aj Google. Respondenti si tiež uvedomujú, že niektoré zdroje, ako sú podcasty alebo neoverené webové stránky, môžu byť rizikové, a preto k nim pristupujú kriticky. Dôležitú úlohu v prístupe k informáciám zohráva v oboch krajinách aj overovanie informácií, najmä pokiaľ ide o témy, ktoré sú pre nich podozrivé a vnímajú ich ako potenciálne obsahujúce nepravdy. Čo sa týka mediálnej gramotnosti, respondenti sa snažili informácie overovať aj z iných zdrojov, pričom sa spoliehali aj na vlastný úsudok (Belovičová a kol., 2024). Ako uvádza P. Poláček (2023) medzi hlavné riešenia a odporúčania pre elimináciu šírenia dezinformácií a falošných správ, rovnako ako aj ich rozpoznanie, je oblasť mediálnej výchovy a s ňou spojená mediálna gramotnosť a kritické myslenie.

ZÁVER

Relevantným nástrojom ako čeliť respektíve predchádzať dezinformáciám či hoaxom je prostredníctvom formálnej a neformálnej edukácie v oblasti mediálnej gramotnosti. Mediálna gramotnosť patrí ku kľúčovým kompetenciám 21. storočia, na čo poukazujú viaceré strategické dokumenty ako napríklad Stratégii prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike do roku 2028, Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030 a i. Súčasťou projektu VEGA 1/0523/23 s názvom „Mediálna gramotnosť ako prostriedok eliminácie vplyvu fake news v teórii a praxi občianskeho vzdelávania“ je vytvorenie originálneho andragogického modelu rozvoja mediálnej gramotnosti, ktorý bude overený panelom expertov z oblasti mediálnej gramotnosti a kritického myslenia, ako aj odborníkmi na mediálny a online priestor.

ZOZNAM REFERENCIÍ

- Belovičová, K. a kol. (2024). Výskumná správa z projektu HoDeKoProM- Vnímanie hoaxov, dezinformácií, konšpirácií a propagandy medzi mladými ľuďmi.
- Beran Sladkayová, M. (2024). Rozvoj mediálnej gramotnosti dospelých ako nástroj na elimináciu Fake News. Andragogické štúdie. Banská Bystrica : Belianum, s. 16-25.
- Blažeková, K. (2023). Mladí ľudia v záplave (dez)informácií – ako prinášať tému mediálnej gramotnosti do škôl? Bezpečnosť detí v digitálnom priestore. Ružomberok : Verbum, s. 129-140.
- Bodoríková, N., Petrová, G., Tirpáková, A. (2023). Kritické myslenie pohľadom učiteľov. Bratislava : Wolters Kluwer. 175s.
- Cox, A. (2023). Ako na technológie v rodine. 39s.
- Cox, A. (2023). Koncept digitálneho občianstva na slovensku v roku 2023. Ružomberok : Verbum, s. 148-158.
- Dulovics, M. (2022) Riziká používania sociálnych sietí u generácie Z a kyberbezpečnosť. Zborník Socialia 2022. „Sociálna pedagogika v meniacej sa spoločnosti“. Banská Bystrica: Belianum, s. 147-152.
- Emmerová, I. (2024). Socializácia a jej poruchy u detí a mládeže. Ružomberok : Verbum. 117s.
- Gregussová, M. & Drobný, M. (2013). Deti v sieti. Ako chrániť seba a naše deti na internete. Bratislava: eSlovensko. 111 s.
- Izrael, P., Holdoš, J., Ďurka, R., Hasák, M., (2020). Slovenské deti a dospievajúci na internete: Záverečná správa z výskumu EU Kids Online IV – Slovenská republika. Ružomberok: Katolícka univerzita v Ružomberku.

Poláček, P. (2023). Identifikácia a boj proti dezinformáciám a falošným správam.

<https://proflib.akademiapz.sk/webisnt/fulltext/publikacie/2023/Bezpe%C4%8Dnos%C5%A5%20elektronickej%20komunik%C3%A1cie%202023.pdf#page=140>

Smatana, J. a kol. (2021). (Ne)bezpečne v sieti. Manuál rozvoja kritického myslenia v online priestore. 1. vydanie. Prešov: Centrum pre podporu neformálneho vzdelávania. 228 s.

<https://mtp.euke.sk/wp-content/uploads/2022/04/MTP-1-2022.pdf#page=22>

https://www.academia.edu/download/99086454/Upload_20230120_133553_1_132_140.pdf

<https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2024/10/Sprava-HoDeKoProM-SK-verzia.pdf>

https://kamv.cz/public/storage/downloads/konf-2020/sbornik_VD2020.pdf#page=97

https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:SkTHwbg4sKEJ:scholar.google.com/+medi%C3%A1lna+gramotnos%C5%A5+dospel%C3%BD&hl=sk&as_sdt=0,5&as_ylo=2019

BEZPEČNOSTĚ DETÍ V DIGITÁLNOM PRIESTORE

Prvé vydanie

Editori:

doc. PhDr. Angela Almašiová, PhD.

doc. Mgr. Pavel Izrael, PhD.

doc. Mgr. Juraj Holdoš, PhD.

Recenzenti:

prof. PaedDr. Tomáš Jablonský, PhD.

Mgr. Zdeněk Svoboda, Ph.D

VERBUM–vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku
Hrabovská cesta 5512/1A, 034 01 Ružomberok

Počet strán: 234

ISBN 978-80-561-1206-9